

Gezien en gelezen

□ Desirée Joosten-ten Brinke

Sanders, P.(red.) (2011). Toetsen op school. Arnhem: Cito. 190 pp. Te downloaden op: www.toetsenopschool.nl, gratis

Het boek *Toetsen op school* is eigenlijk geen boek, maar een website die Cito ontwikkeld heeft om een bijdrage te leveren aan beter onderwijs, een cadeau aan de lerarenopleidingen. De kennis en kunde van docenten op het gebied van toetsen en beoordelen kan vergroot worden met behulp van dit boek. Dat het boek niet als boek verschijnt, maar als website heeft het voordeel dat bijstelling mogelijk is als daar aanleiding voor is. Er zijn of komen nog aanvullende publicaties met specifieke informatie voor primair, voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs.

Toetsen op school is geschreven vanuit de gedachte dat docenten ten aanzien van vijf aspecten van toetsen deskundig moeten zijn:

1. Docenten moeten weten dat toetsen verschillende doelen hebben;
2. Docenten moeten toetsen kunnen ontwikkelen;
3. Docenten moeten weten waar ze informatie over toetsen kunnen vinden;
4. Docenten moeten toetsresultaten kunnen beoordelen en interpreteren, en
5. Docenten moeten de kwaliteit van toetsen en examens kunnen beoordelen.

In het eerste hoofdstuk wordt door Sanders het doel van toetsen beschreven. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt naar toetsen voor het beoordelen van leerlingen, toetsen voor het beoordelen van het onderwijsleerproces, toetsen voor het beoordelen van groepen leerlingen en scholen en toetsen voor het beoordelen van de kwaliteit van het onderwijs. Roelofs en Visser richten zich daarna in hoofdstuk 2 op de stappen die gezet moeten worden om te komen tot het samenstellen van een toets. Hoe kom je van een visie op toetsen via einddoelen en tussendoelen naar toetsbare leerdoelen en hoe kan je deze omzetten in betrouwbare en valide toetstaken, de juiste keuze van toetsvorm en de uiteindelijke samenstelling van de toets.

Hoofdstuk 3 en 4 zijn twee hoofdstukken die op een begrijpelijke manier twee kernconcepten van toetsen en beoordelen uitleggen: betrouwbaarheid en validiteit van toetsscores.

Het vijfde hoofdstuk is een vreemde eend in de bijt. Meijer beschrijft de bronnen die docenten kunnen raadplegen om meer te weten te komen over toetsen en beoordelen. Een heel mooi overzicht dat beter aan het einde van het boek geplaatst had kunnen worden. Opvallend is de verwijzing naar Google (p. 95) alsof docenten wezens van een andere planeet zijn. Hoofdstuk 6 en 7 respectievelijk geschreven door Noijons en Erkens gaan in op het construeren van gesloten en open vragen. Zeer praktische hoofdstukken met handige voorbeelden. Het geven van feedback door docenten had bij het corrigeren van open vragen meer aandacht mogen krijgen. Kuhlemeier beschrijft in hoofdstuk 8 wat praktijktoetsen zijn en hoe deze ontwikkeld en beoordeeld moeten worden. Hoofdstuk 9 behandelt het beoordelen van toetsscores. De problematiek van normeren, relatief of absoluut, het vaststellen van de cesuur en de score-cijfer-transformatie worden beschreven.

Hoofdstuk 10 heeft als titel 'De kwaliteit van toetsen en examens'. Een hoofdstuk met deze titel had ik aan het begin verwacht bij een boek dat bedoeld is om de deskundigheid van docenten te verhogen. Bij het lezen blijkt het echter niet te gaan om kwaliteit van toetsen in het algemeen, maar gaat het in op twee beoordelingssystemen, Cota en het beoordelingskader van het mbo.

Toetsen op school is een boek dat zeker een bijdrage kan leveren aan de deskundigheidsbevordering van docenten. Lezers moeten daarbij wel genegen zijn om over het hoge Cito-gehalte heen te lezen. Daarnaast is toetsen en beoordelen op school ook veel breder dan het toetsen zoals dat in dit boek behandeld wordt. De formatieve functie van toetsen komt in het boek slechts minimaal aan de orde. Vanuit het oogpunt van Cito is dat logisch, maar voor de doelgroep waar het boek voor geschreven is, is dat ontbrekende informatie.

Mw. dr. Desirée Joosten-ten Brinke is redacteur van *EXAMENS*, lector Eigentijds toetsen en beoordelen bij Fontys lerarenopleiding Tilburg en universitair docent bij de Open Universiteit. E-mail: desiree.joosten-tenbrinke@ou.nl; d.tenbrinke@fontys.nl.

Ook de leermeesterexamens van

staan onder toezicht van de

Examen
kamer
kwaliteit door onafhankelijkheid